

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te HOEGAARDEN

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	13508
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Luc DE RUYTER
Adres	Klein Overlaar 3 - 3320 HOEGAARDEN
Telefoon	016-76.54.95
Fax	016-76.53.07
E-mail	basis.mariadal@skynet.be
Website	www.mariadal.be
Bestuur van de instelling	Instituut Mariadal
Adres	Klein Overlaar 3 - 3320 HOEGAARDEN
Scholengemeenschap	TUMULI
Adres	Waaibergstraat 41 - 3300 TIENEN
CLB	Vrij CLB Tienen
Adres	Veldbornstraat 18 - 3300 TIENEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	02-03-2015, 03-03-2015, 04-03-2015, 05-03-2015, 06-03-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	06-03-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	01-04-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Frans DE BIE
Teamleden	Hilde BOSMANS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde.....	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	17
4.2 Leerbegeleiding	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?.....	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	25
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Basisschool Mariadal ligt aan de taalgrens in de plattelandsgemeente Hoegaarden, op een uitgestrekte en bosrijke kloostersite. Op dezelfde site zijn een lagere en secundaire school voor buitengewoon onderwijs gevestigd. De drie scholen vallen onder hetzelfde schoolbestuur. De ligging aan de taalgrens zorgt voor een instroom van kinderen uit Franstalige of taalgemengde gezinnen waarvan ouders bewust kiezen voor Nederlandstalig onderwijs. De meeste kinderen komen uit sociaaleconomisch sterke gezinnen. Het team bestaat uit een mix van ervaren en jonge leerkrachten.

Op basis van het vooronderzoek van dinsdag 23 februari 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die zij tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging zij de inspanningen van de kleuteronderwijzers na om voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht zij de resultaten van de onderwijzers van de lagere afdeling om voor wiskunde en wereldoriëntatie de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de leerbegeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht zij ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

De kleuteronderwijzers zorgen ervoor dat de kleuters in een krachtige speelleeromgeving manipulerend wiskundige inzichten kunnen opdoen en de werkelijkheid met al hun zintuigen kunnen verkennen. Het onderwijsaanbod is samenhangend en evenwichtig. Afspraken over wiskundige woordenschat en tijd- en ruimtekaders zorgen voor een graduele opbouw. De kleuteronderwijzers stemmen hun onderwijsaanbod af op een referentiekader van de eigen koepel, en in prille aanzet op de leerplannen. De bewaking van het aanbod is nog niet optimaal. Het onderwijs is kindgericht. De kleuters krijgen geregeld de kans om zelf thema's aan te reiken en invulling te geven. Ook occasionele thema's worden aangegrepen. De dialogen tussen de leerkrachten en de kleuters zijn gevarieerd en stimuleren het probleemoplossend denken. De kleuteronderwijzers verrijken de hoeken met gevarieerde speelleermaterialen. Een groot deel van het materialenaanbod is eigendom van de leerkracht, wat niet de bedoeling is. De evaluatie is vooral gericht op permanente observatie en op periodieke screenings. De evaluatie op basis van concrete dominante doelen is nog geen gemeengoed. Het gewicht van de leerbegeleiding ligt vooral op de schouders van de klasleerkrachten.

De onderwijzers van de lagere afdeling zorgen voor een rijk en gevarieerd aanbod voor wiskunde. Het is in voldoende mate afgestemd op de verwachtingen van het leerplan. De onderwijzers vertrouwen op een onderwijsleerpakket om de volledigheid en het evenwicht van het onderwijsaanbod te garanderen. De leerlingen demonstreren hun wiskundige vaardigheden en hun beheersing van de leerstof. De onderwijzers geven voldoende kansen om aanschouwelijk en inzichtelijk te leren. Zij schakelen gevarieerde didactische materialen in. Ook in de lagere afdeling is het materialenaanbod nog niet optimaal afgestemd op de verwachtingen van het leerplan. De evaluatie is gebaseerd op zowel toetsen van het onderwijsleerpakket als op leerlingvolgsysteemtesten. De onderwijzers hebben nog niet de gewoonte om foutenanalyses te maken. De oudste leerlingen nemen informeel deel aan genormeerde eindtoetsen voor wiskunde. De leerbegeleiding steunt in de meeste klassen op een degelijke binnenklasdifferentiatie en op leerkrachten die snel ingrijpen als leerlingen dreigen af te haken. De leerlingen kunnen rekenen op gepaste leerbegeleiding. De mate waarin de onderwijzers het wiskundeonderwijs met wandplaten ondersteunen is leerkrachtafhankelijk.

De onderwijzers van de lagere afdeling zorgen voor een voldoende volledig en evenwichtig onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie. Een onderwijsleerpakket dat door de meeste leerkrachten met het leerplan vergeleken is, geeft richting. Het wordt verrijkt en aangevuld met elementen uit de lokale werkelijkheid en voldoende vertaald naar de leefwereld van de leerlingen. In een aantal klasgroepen benaderen de onderwijzers het onderwijsaanbod vooral cursorisch en beantwoorden hierdoor niet aan de verwachtingen van het leerplan. Enkele aanvullende thema's zorgen voor variatie en diepgang. Zo zijn de MOS-projecten (Milieu op school) waardevol, hoewel de aandacht ervoor met de jaren verminderd is. Mobiliteitseducatie traint de voetganger en de fietser. Gezondheidseducatie bevordert een verantwoorde levensstijl. Uitstappen in de schoolbuurt verlevendigen het onderwijsaanbod. De zeeklassen in de derde graad vormen een waardevolle aanvulling bij het onderwijsaanbod en bieden de mogelijkheid om de werkelijkheidswaarde van een thema te verhogen en wijzen erop dat de onderwijzers de plaatselijke omgeving grondig verkennen. De leerkrachten zorgen voor aanschouwelijkheid door materialen mee te (laten) brengen. De visuele ondersteuning aan de klaswanden is in een aantal klassen aan een inhaalbeweging toe. In meerdere klassen ontbreken onder meer tijd- en ruimtekaders, illustraties bij de thema's en windrichtingen. Leerkrachten proberen dit gemis ten dele op te vangen met de atlanten, de slimme schoolborden en de materialen van het onderwijsleerpakket. De aandacht voor de actualiteit is beperkt. De evaluatie van wereldoriëntatie richt zich in de eerste plaats op de parate kennis, en in veel mindere mate op de vaardigheden en attitudes.

De deskundigheidsbevordering staat aan het begin van een ontwikkelingstraject. Op beleidsniveau ontbreekt een coherente visie. Schoolprioriteiten zijn onvoldoende opgebouwd vanuit een interne sterktezwankeanalyse of een behoefteonderzoek bij het personeel. Verwachtingen over te volgen individuele nascholingen worden niet kenbaar gemaakt. De voorgelegde inventaris van gevolgde nascholingen wijst op een eerder lage deelname aan externe, individuele nascholingen. Uitzondering is de individuele nascholing die de leden van het zorgteam, en in het bijzonder de zorgcoördinatoren, volgen. Zij nemen de leiding voor de invulling van de teamnascholingen over zorg. Tijdens pedagogische studiedagen gaven zij waardevolle impulsen in functie van binnenklasdifferentiatie, handelingsgericht werken en zorgvisie. Hoewel het schoolteam getalenteerde leerkrachten in zijn rangen telt, heeft het nog niet de gewoonte om van en met elkaar te leren. Zo is hospiteren in de eigen school nog niet aan de orde.

Onder impuls van de zorgcoördinator van de lagere afdeling, sinds kort ondersteund door de nieuwe zorgcoördinator van de kleuterafdeling, slagen het zorg- en leerkrachtenteam erin om een effectieve en efficiënte leerbegeleiding uit te bouwen. Vanuit een heldere zorgvisie en op basis van een zorgplan bieden zij de leerlingen een begeleiding op maat. Handelingsgericht werken krijgt meer en meer invulling. Het zorgoverleg is functioneel. Het schoolteam hecht belang aan een goede samenwerking met ouders en externe zorgverleners. Op geregelde tijdstippen evalueren de leden van het zorgteam de leerbegeleiding. Recent schakelden zij een professioneel zelfevaluatie-instrument in functie van zorg in, dat aanleiding gaf tot enkele zinvolle bijstellingen.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

De school respecteert nog niet alle aspecten van de overige regelgeving. Zij moet de regelgeving verder op punt stellen.

Het team miste jarenlang de nodige leiding, aansturing, opvolging en coaching. Hierdoor stagneerde de schoolontwikkeling en was het team grotendeels op zichzelf aangewezen. Dit had ook een impact op het materieel beleid. Noodgedwongen hebben heel wat leerkrachten uit vooral de kleuterafdeling hun materialenaanbod met eigen middelen op peil gebracht. De beperkte visie op ICT heeft tot gevolg dat de leerlingen te weinig kansen krijgen om in de eigen klas met de computer te werken. De schoolleiding heeft nagelaten om de visieontwikkeling in functie van de implementatie van de leerplannen op punt te stellen. De visie op zorg is dank zij de inspanningen van het zorgteam goed ontwikkeld. De personeelsvergaderingen worden nog in onvoldoende mate aangewend om constructief over het schoolbeleid na te denken, uitgezonderd over het zorgbeleid. Ook de kwaliteitsbewaking staat nog niet op punt. Het outputbeleid is onvoldoende uitgebouwd. De school laat kansen liggen om haar kwaliteit in een breder perspectief te kaderen, te borgen wat goed gaat en bij te sturen waar nodig. Zo worden de genormeerde eindtesten van de eigen koepel weinig diepgaand verwerkt en heeft de school nog niet de gewoonte om de tevredenheid van leerkrachten, ouders en leerlingen te onderzoeken.

Deze school staat op een scharniermoment in haar geschiedenis. Dit verslag is dan ook gericht op de toekomst. De onderwijsinspectie rekent erop dat het schoolteam onder leiding van de toekomstige directeur werk maakt van de geformuleerde aanbevelingen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie na. Het thematische en evenwichtige onderwijsaanbod wordt gekenmerkt door de samenhang tussen domeinen en leergebieden en door een toenemende doelgerichtheid. De kleuters krijgen alle kansen om in een uitdagende en rijke leeromgeving experimenterend en explorerend bezig te zijn met wiskundige aspecten, waardoor zij spelenderwijs wiskundige inzichten opbouwen. De betrokkenheid en het welbevinden van de kleuters en een aantal waarneembare onderwijsopbrengsten wijzen erop dat de leerkrachten van de kleuterafdeling aan hun inspanningsverplichting voldoen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie na. De horizontale samenhang tussen de leergebieden en de domeinen is sterk. De kleuteronderwijzers kiezen resoluut voor een kindgerichte aanpak waarbij de leefwereld, de interesses en de keuzes van de kleuters centraal staan. Zij schakelen krachtige interactieve werkvormen in die het samen experimenteren en exploreren bevorderen. Het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie is in toenemende mate doelgericht, doelbewust en evenwichtig.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De kleuteronderwijzers stemmen hun onderwijsaanbod af op een koepel eigen referentiekader en zeer recent op de leerplannen wiskunde en wereldoriëntatie. De implementatie van de leerplannen staat echter nog aan het begin van een ontwikkelingstraject. De kleuteronderwijzers staan voor de uitdaging om de leerplannen met de nodige visieontwikkeling en ondersteuning stapsgewijze te verkennen. Ook de bewaking van het onderwijsaanbod staat nog niet op punt. De kleuteronderwijzers hebben een beperkt zicht op de verticale samenhang. De recente introductie van een elektronische agenda zorgt voor de nodige groeipijnen. Niet alle kleuteronderwijzers maken efficiënt gebruik van de mogelijkheden die dit instrument biedt..

De meeste kleuteronderwijzers slagen erin om vanuit hun expertise en professioneel aanvoelen een rijk, gevarieerd, evenwichtig, volledig en samenhangend onderwijsaanbod voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie aan te bieden. De realiteit en de leefwereld van de kleuters zijn hierbij richtinggevend. De kleuteronderwijzers kiezen voor een wereldgeoriënteerde aanpak en hebben oog voor de kansen die deze aanpak onder meer voor wiskundige initiatie geeft. In enkele klassen kunnen de kleuters hun interesses ook vertalen naar zelfgekozen thema's. Zo nu en dan stemmen de kleuteronderwijzers het onderwijsaanbod af op occasionele thema's.

De kleuters kunnen met al hun zintuigen experimenteren en exploreren binnen een veilig en positief klasklimaat. Tijdens de bijgewoonde activiteiten namen de kleuters enthousiast deel aan de activiteiten. Recent verminderden de kleuteronderwijzers het werkbladenaanbod, wat een gunstige impact had op het actief leren en manipuleren.

De kleuteronderwijzers benutten de mogelijkheden die de schoolomgeving biedt. Het uitgestrekte schooldomein en de vele natuurelementen bieden tal van leerkanalen. Het MOS-beleid (Milieu op school) kende enkele jaren geleden zijn hoogtepunt. Ook de aandacht voor het domein techniek verminderde. De ontdekdozen worden in beperkte mate ingeschakeld. Een aantal kleuteronderwijzers slaagt erin om technische aspecten binnen hun thematisch onderwijsaanbod met de kleuters te verkennen.

De kleuteronderwijzers stimuleren de zelfsturing van de kleuters met onder meer keuzeborden en stappenplannen. De keuzeborden zijn recent in enkele klassen geïntroduceerd maar worden nog niet optimaal in de klaspraktijk geïntegreerd. Het gebruik van stappenplannen is leerkrachtafhankelijk. De kleuteronderwijzers missen nog kansen om onder meer de puzzelactiviteiten gradueel aan te bieden en om de puzzelevolutie in kaart te brengen en zelfstandig door de kleuters te laten bewaken.

De kleuteronderwijzers zorgen voor een degelijke visuele ondersteuning voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie. De afstemming tussen de kleuterafdeling en de lagere afdeling over wiskundige elementen is nog niet optimaal. Vertel- en ontdektafels verdiepen de beleving van de kleuters. De kleuteronderwijzers schakelen gradueel opgebouwde begrippenlijsten in functie van wiskundige woordenschat en schooltaal in. Met boeiende dialogen, klasgesprekken en open vragen bevorderen zij het probleemoplossend denken bij de kleuters. De afbakening van thematische streefwoordenschat – zeker in functie van de groeiende instroom van Franstalige kleuters – is nog geen gewoonte.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De onderwijstijd komt door enkele ingeslepen gewoonten enigszins in het gedrang. In een aantal kleutergroepen nemen de routineactiviteiten zoals het toiletbezoek en het koek- en drankmoment veel tijd in beslag. Tevens worden de begin- en eindtijden van de speeltijden niet altijd voldoende stipt gerespecteerd. Ook stelt de onderwijsinspectie vast dat heel wat kleuters te laat komen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De meeste klassen zijn ruim en aantrekkelijk aangekleed en bieden een overzichtelijke klasstructuur met de verwachte hoeken, die thematisch verrijkt zijn met functionele speelleermaterialen. Deze zijn vaak grotendeels met persoonlijke middelen aangekocht. In een beperkt aantal klassen ontbreken speelleermaterialen zoals een zandbak of weegschalen of zijn belangrijke speelhoeken slechts rudimentair uitgebouwd. De kalenders en de kringwerking zijn gradueel op elkaar afgestemd. Het kijkboekenaanbod en de presentatie ervan zijn leerkrachtafhankelijk. Heel wat boeken hebben hun beste tijd gehad. Enkele kleuteronderwijzers gaven de aanzet om met fotoboeken over de thuissituatie en de eigen klaswerking te werken.

Materieel beheer
Infrastructuur

De kleuterafdeling beschikt over een uitgestrekt natuurdomein dat de kleuters geregeld verkennen. De MOS-werking is enkele jaren geleden opgestart maar de impact ervan is geleidelijk aan afgenomen. De aandacht voor afvalverwerking krijgt met een eigen containerpark op het domein een zinvolle invulling. Enkele krachtige verkeersacties worden op het schooldomein en op de speelplaats uitgewerkt.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De kleuteronderwijzers hebben nog niet de gewoonte om de ontwikkeling van de kleuters te meten op basis van de dominante leerplandoelen. Zij hanteren hiervoor enkele diverse en onderling weinig compatibele screeningsinstrumenten.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De kleuteronderwijzers richten zich binnen het zorgcontinuüm op de eerstelijnszorg. Zij baseren zich op permanente observatie en op vrij algemene screenings onder meer in functie van welbevinden, betrokkenheid en competenties. Hierbij worden zij op leerkrachtniveau ondersteund door de nieuwe zorgcoördinator. De kleuteronderwijzers spelen kort op de bal door zelf vaak mee te spelen met de kleuters en zodoende onmiddellijk in te grijpen als er zich een probleem voordoet. De leerbegeleiding is nog niet optimaal afgestemd op de doelgerichte evaluatie van het concrete onderwijsaanbod.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De onderwijzers van de lagere afdeling bereiken met hun leerlingen de eindtermen voor wiskunde. De beschikbare evaluatiegegevens, de gegevens uit het vervolgonderwijs, de onderwijspraktijk en de wiskundige vaardigheden die de leerlingen tijdens de lessen demonstreren illustreren deze vaststelling. Het onderwijsaanbod is evenwichtig, gradueel opgebouwd, samenhangend en volledig. Met gevarieerde werkvormen geven de onderwijzers de leerlingen kansen om aanschouwelijk en binnen realistische contexten wiskundige competenties te verwerven. De onderwijzers stemmen het onderwijsaanbod af op de mogelijkheden van de leerlingen.

Curriculum
Onderwijsaanbod

Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De meeste onderwijzers garanderen voor het leergebied wiskunde een sterke onderwijspraktijk. Zij schakelen een onderwijsleerpakket in, dat de meeste onderwijzers kritisch hebben vergeleken met het leerplan wiskunde. Zij gebruiken het voldoende flexibel en vullen het waar nodig aan met eigen accenten. Ze slagen erin om een evenwichtig, volledig en samenhangend onderwijsaanbod voor wiskunde op te bouwen. Zij stimuleren het denkvermogen van de leerlingen met uitdagende probleemstellingen en open vragen. Ze moedigen de leerlingen aan om zelfstandig problemen op te lossen en om kritisch na te denken over de eigen oplossingsstrategie en die van anderen. Hierbij werken de onderwijzers voldoende aanschouwelijk en zijn de leerlingen actief en interactief bezig. De meeste lessen hebben een voldoende hoge werkelijkheidsgraad. De betrokkenheid waarmee de leerlingen aan de slag gaan illustreert de kracht van het wiskundeonderwijs. De aandacht voor zelfstandige werkvormen zoals contract- en hoekenwerk is leerkrachtafhankelijk.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De onderwijzers van de lagere afdeling hebben moeite om de begin- en eindtijden van de speeltijden stipt te respecteren.

De meeste onderwijzers geven korte en krachtige instructies en schakelen snel over naar individuele oefening waardoor ze ruimte krijgen om leerlingen op maat te ondersteunen.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	Het materialenaanbod van de school vertoont enkele lacunes. De lagere afdeling heeft het materialenaanbod nog niet vergeleken met de verwachtingen van het leerplan. In meerdere klassen zijn nauwelijks ondersteunende wandplaten voor wiskunde aanwezig. De visuele ondersteuning in functie van de referentiematen voor meten vertoont is weinig gelijkgericht. Omdat er in de klassen geen of te weinig goed werkende computers beschikbaar zijn, krijgen de leerlingen amper de kans om wiskundige computertoepassingen te gebruiken. De computerklas wordt zelden ingeschakeld. De onderwijzers maken functioneel gebruik van slimme schoolborden.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De onderwijzers evalueren de leerlingen met toetsen van het onderwijsleerpakket. Tevens volgen zij de evolutie van de leerlingen met genormeerde testen van het leerlingvolgsysteem op. Zij wenden dit niet optimaal aan voor de bewaking van de onderwijskwaliteit op afdelingsniveau. De onderwijzers hebben niet de gewoonte om foutenanalyses op te stellen. Hierdoor missen zij kansen om de remediëring op kind- en groepsniveau optimaal te laten renderen. De eindklassen nemen informeel deel aan genormeerde eindtoetsen voor dit leergebied. Het schoolteam benut deze evaluatiegegevens niet om de onderwijskwaliteit te vergelijken met resultaten van scholen met een gelijkaardige leerlingenpopulatie.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i>	De onderwijzers koppelen in de rapporten op doelniveau terug naar de ouders. Hierbij geven zij de nodige geschreven toelichting. Alle domeinen van wiskunde komen vrij evenwichtig aan bod.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De gedifferentieerde aanpak garandeert dat de leerlingen aangesproken worden op de zone van hun naaste ontwikkeling. Zwakkere leerlingen krijgen individuele ondersteuning door de onderwijzer of de zorgleerkracht. De sterkere leerlingen krijgen extra uitdagende oefeningen. Het leerlingvolgsysteem ondersteunt de onderwijzers bij de uitbouw van de remediëring en binnenklasdifferentiatie.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	Weinig onderwijzers volgden individuele nascholing in functie van wiskunde. Ook stimuleert de schoolleiding hen niet om met en van elkaar te leren. Enkele onderwijzers vertonen een opvallende expertise voor dit leergebied.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De onderwijzers van de lagere afdeling bereiken met hun leerlingen de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie. Het onderwijsaanbod staat in relatie tot het leerplan. De horizontale samenhang tussen wereldoriëntatie en de andere leergebieden is sterk. De onderwijzers hebben aandacht voor de leefwereld van de leerlingen. Zij schakelen interactieve werkvormen in die het samen leren en werken bevorderen. Het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie is in toenemende mate doelgericht, evenwichtig en volledig.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De onderwijzers stemmen hun onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie af op een onderwijsleerpakket, dat voor voldoende evenwicht en samenhang zorgt. In enkele klassen benaderen de onderwijzers de leerinhouden voornamelijk vanuit één specifieke invalshoek, wat ingaat tegen de verwachtingen van het leerplan. Ook blijkt dat de onderwijzers weinig zicht hebben op de gradatie en continuïteit. Op schoolniveau worden slechts in beperkte mate afspraken gemaakt voor een gelijkgerichte werking.

De meeste onderwijzers hebben het onderwijsleerpakket vergeleken met het leerplan wereldoriëntatie. Enkele onderwijzers hebben een beperkt inzicht in de uitgangspunten van het leerplan. In enkele klassen werkten de onderwijzers enkele hiaten in het aanbod weg. De aandacht voor de leerplandoelen in de planningsdocumenten is echter leerkrachtafhankelijk.

De meeste onderwijzers verrijken het onderwijsaanbod uit het onderwijsleerpakket met elementen uit de concrete werkelijkheid. Zo gebruiken zij klasmaquettes- en plattegronden en kaarten van de schoolsite en de schoolbuurt en vullen zij levenslijnen in met gegevens van echte leerlingen. Zij schakelen gevarieerde werk- en groeperingsvormen in. Zij hebben met het MOS-project aandacht voor onder meer natuur, energie en afvalverwerking. De verkeersweken wijzen op een intensieve training van de voetganger en de fietser. Tijdens excursies hebben de onderwijzers aandacht voor de lokale verkeerssituatie en de verkeersattitudes van de leerlingen. Zij beschikken echter nog niet over een omgevingsboek, waarin de mogelijkheden van de ruime schoolomgeving in kaart worden gebracht. Af en toe halen de onderwijzers experts naar de klas. De gezondheidseducatie krijgt een belangrijke plaats met aandacht voor gezonde voeding en een verantwoorde levensstijl. Alle klassen verrijken het aanbod met extra projecten en thema's. Zo worden in de tweede graad de historische gebouwen in de omgeving uitvoerig behandeld en wordt in de derde graad de overgang naar het secundair onderwijs grondig voorbereid met lessen en schoolbezoeken. De zeeklassen bieden de oudste leerlingen rijke exploratiekansen. De aandacht voor het domein techniek is leerkrachtafhankelijk. De techniekdozen die het schoolteam opbouwde zijn wat op de achtergrond geraakt. Een aantal onderwijzers slaagt erin om technische aspecten in het aanbod te verweven.

Een aantal onderwijzers besteedt weinig aandacht aan de visuele ondersteuning van dit leergebied. De meeste klassen ademen niet echt de behandelde thema's uit. De aandacht voor een dynamisch gebruik van de tijd- en ruimtekaders is in een aantal klassen ondermaats. De meeste onderwijzers hebben niet de gewoonte om de actualiteit te verkennen en te kaderen in tijd en ruimte.

Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Onderwijstijd</i> <i>Klasmanagement</i>	Het aantal lestijden voor wereldoriëntatie is in een aantal klassen niet afgestemd op de richtlijnen van de koepel. Sommige onderwijzers sturen de lessen wereldoriëntatie sterk aan. Hierdoor krijgen de leerlingen weinig kansen om zelfstandig aan de slag te gaan. De inbreng van de leerlingen is beperkt. Het schoolteam maakte geen afspraken rond de inschakeling van activerende werkvormen. Zo is er wisselende aandacht voor contractwerk. In enkele klassen integreren de onderwijzers wereldoriëntatie in hoekenwerk.
Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	In de meeste klassen ontbreken de nodige kaders in functie van tijd, ruimte en oriëntering in het klasbeeld. De slimme schoolborden, de atlanten en de bundels van het onderwijsleerpakket vangen dit gemis slechts gedeeltelijk op. De beperkte ICT-infrastructuur belemmert het opzoekwerk in de klas. De computerklas wordt zelden gebruikt. De klasbibliotheek bevat in enkele klassen een beperkt aantal informatieve boeken. De klasbibliotheken zijn aan een update toe. De onderwijzers gaan evenwel geregeld met de leerlingen naar de lokale bibliotheek of laten de leerlingen informatieve boeken van thuis meebrengen.
Materieel beheer Infrastructuur	De school is onderdeel van een uitgestrekte campus met veel groen. De leerlingen verkennen de campus in functie van het domein natuur.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De onderwijzers gebruiken de toetsen van het onderwijsleerpakket. Hierbij leggen ze een klemtoon op de toetsing van de parate kennis. De evaluatie van inzichten, vaardigheden en attitudes is minder diepgaand uitgewerkt. Om de leerlingen voor te bereiden op de toetsen bieden de onderwijzers een toetswijzer aan.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i>	In het rapport gebeurt de terugkoppeling over wereldoriëntatie per behandeld thema met een cijfer voor een openboek- en geslotenboektoets uit het onderwijsleerpakket. De toetsresultaten worden met geschreven commentaren en tijdens een oudercontact verder toegelicht. Over de vorderingen die de leerlingen maken op het vlak van inzichten, vaardigheden en attitudes koppelt de school in beperkte mate terug in het rapport.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De onderwijzers vormen zich vooral van de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen een beeld. Remediëring heeft dan ook vooral hierop betrekking. Omdat zij een beperkt zicht hebben op de vaardigheden en attitudes van de leerlingen, kunnen zij deze aspecten ook minder doelgericht bijsturen.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	Weinig onderwijzers volgen individuele nascholing in functie van wereldoriëntatie. Sommigen beschikken over een specifieke expertise. Zo is een onderwijzer de voortrekker van de MOS-activiteiten.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en men leerlingen begeleidt. Uit haar werkwijze blijkt dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen. Opgemerkte tekorten vinden we terug in de plannen die de beheersing ervan regelen. Van enkele recente verslagen zijn de aandachtspunten evenwel nog niet in de planning opgenomen. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, de oplossing van andere is gepland. De uitwerking van het plan is concreet en realistisch waardoor we kunnen aannemen dat de uitvoering zal volgen. De huidige preventieadviseur is nog niet gestart met een opleiding en beschikt over te weinig tijd om de taak naar behoren uit te voeren. De school vangt dit momenteel op met de professionele ondersteuning door een preventieadviseur niveau 2. De preventieadviseur gaf een eerste aanzet om voor de toestellen een indienststellingsverslag op te stellen.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst en de externe dienst blijkt dat er enkele tekorten werden opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is meestal in de planning voorzien.

Alle lesplaatsen werden tijdens de doorlichting bezocht. De vaststellingen in documenten van deskundigen stemmen grotendeels overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Tijdens het bezoek ter plaatse viel op dat niet alle locaties even geschikt zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. De school beschikt over een beperkte overdekte buitenspeelplaats, maar vangt dit op door de leerlingen bij regenweer in de turnzalen te laten spelen. Eén kleutergroep is gehuisvest in een te kleine klas. De school plant de bouw van een nieuw sanitair blok. De voorgelegde plannen dienen evenwel aangepast te worden om ervoor te zorgen dat jongens en meisjes over een volledig gescheiden sanitaire ruimte beschikken. De lichtarmaturen in enkele klassen dienen beveiligd te worden. Een aantal lampen is defect. Op de speelplaats zorgt enkele planten voor een gezondheidsrisico. Een waterpartij in de tuin is onvoldoende beveiligd. Tenslotte beschikken niet alle leerlingen over een tafel en stoel die aan hun lichaamsgestalte zijn aangepast.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoot en wegwerkt, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	neen
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	neen
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	neen
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	neen
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	neen
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	neen
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	neen
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	neen
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	neen
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De schoolleiding beschikt niet over een coherente visie op de deskundigheidsbevordering van haar teamleden. Het document dat als nascholingsplan wordt voorgelegd voldoet niet aan de verwachtingen van de regelgeving. Het schiet vooral tekort omdat er te weinig impulsen voor de individuele nascholing in opgenomen worden. De individuele nascholing wordt teveel overgelaten aan de goodwill van de teamleden en te weinig afgestemd op de prioriteiten van de school of de individuele behoeften van de leerkrachten. Vooral de leden van het zorgteam en in het bijzonder de zorgcoördinatoren hebben een coherente visie op deskundigheidsbevordering. Ze participeren geregeld aan nascholingsinitiatieven. Pedagogische studiedagen zijn vooral afgestemd op zorg en taalbeleid.

Ondersteuning Recente pedagogische studiedagen richtten zich op onder meer het taalbeleid in de kleuterafdeling, de ontwikkeling van een zorgvisie, binnenklasdifferentiatie, talenten van leerlingen en handelingsgericht werken. Bij dit laatste thema voerde het team een sterktezwakteanalyse uit, die aanleiding gaf tot enkele zinvolle bijsturingen. De kleuterafdeling betreft de pedagogische begeleidingsdienst bij de teamnascholing over de zorgvisie en het taalbeleid.

De schoolleiding stelt geen specifieke verwachtingen over de individuele nascholing of over de thema's waarbinnen nascholingen moeten kaderen voorop. De gerichte druk ontbreekt. De nascholingsbereidheid staat bij de meeste leerkrachten op een laag pitje. De nascholingen van de leden van het zorgteam zijn gelinkt aan de prioriteiten in functie van het zorgbeleid. De school heeft nog geen manier gevonden om de individuele nascholing te delen met de collega's.

Het schoolteam maakt in beperkte mate gebruik van de aanwezige expertise. Het is nog geen gewoonte om van leren van en met elkaar. Hospiteerbeurten worden, naar eigen zeggen door organisatorische hindernissen, niet uitgevoerd.

De scholengemeenschap voorzag in nascholingen over ICT, zoals het gebruik van de elektronische agenda en het elektronisch zorgsysteem. De mate waarin het schoolteam hierop positief reageerde was leerkrachtafhankelijk. Dit leidde in enkele gevallen tot problemen met het gebruik van deze instrumenten.

Doeltreffendheid Het schoolteam heeft het proces van de deskundigheidsbevordering nog niet op schoolniveau geëvalueerd. De openheid voor externe beoordelingen was in het verleden beperkt.

Het zorgteam denkt wel geregeld kritisch na over de gekozen nascholingsinitiatieven voor zorg en stuurt deze waar nodig bij. Deze werking kan dan ook als voorbeeld dienen voor een toekomstige evaluatie van de deskundigheidsbevordering op schoolniveau.

Ontwikkeling Vooral de leden van het zorgteam spelen adequaat in op de verwachtingen van de kinderen, ouders en externe zorgverleners. Zij ontwikkelen een dynamische professionalisering.

De schoolleiding staat voor de uitdaging om een dynamische deskundigheidsbevordering voor alle teamleden op te bouwen met oog voor zowel de school- als leerkrachtbehoeften. De leerkrachten staan voor de uitdaging om bij de aanvang van een nieuw hoofdstuk in de schoolgeschiedenis een nieuwe impuls te geven aan de eigen nascholingsbereidheid en ervoor te zorgen dat zij de nodige initiatieven nemen om hun deskundigheid continu op peil te houden. Een bijkomende uitdaging is dat de teamleden aanzetten geven om van en met elkaar te leren en om de aanwezige expertise optimaal te benutten.

Inbreuk(en) op regelgeving De instelling leeft de volgende wettelijke bepalingen niet na:
- Decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs van 08/05/2009, Hoofdstuk II, Afdeling II, Artikel 8: nascholingsplan.
‘Elke instelling stelt jaarlijks een nascholingsplan op. Dat nascholingsplan bevat op een samenhangende wijze alle vormingsinspanningen die erop gericht zijn de kennis, vaardigheden en attitudes van de personeelsleden van de instelling te ontwikkelen, te verbreden of te verdiepen en begeleidingsinitiatieven die gericht zijn op organisatieontwikkeling. Het nascholingsplan wordt goedgekeurd door ofwel het lokaal comité ofwel, bij ontstentenis hiervan, door de algemene personeelsvergadering. Onder lokaal comité wordt verstaan: het voor arbeidsvoorwaarden en personeelsaangelegenheden bevoegde lokale overlegorgaan of onderhandelingsorgaan.’

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De zorgcoördinator van de lagere afdeling, recent ondersteund door de nieuwe zorgcoördinator van de kleuterafdeling, gaf krachtige impulsen om de zorgvisie op punt te stellen. Zij schreef een zorgvisie uit en stelde een zorgplan op. Belangrijke accenten in de visie zijn het handelingsgericht werken en de zorgverlening in de vorm van een ononderbroken lijn. De basiszorg gaat uit van een krachtige onderwijs- en leeromgeving en interactieve ondersteuning. De eerstelijnszorg onder leiding van de klasleerkracht is cruciaal. Tijdens het zorgoverleg bespreken de teamleden de leerlingen met specifieke zorgbehoeften. Voor sommige groepen stelt het zorgteam groepshandelingsplannen op, voor leerlingen met specifieke noden een individueel handelingsplan. De zorgvraag van de leerling staat hierbij centraal.

De visieontwikkeling verloopt in beide afdelingen op een andere snelheid. Dit heeft te maken met de planning van de ondersteuning door de pedagogische begeleidingsdienst in de kleuterafdeling.

De afstemming op de visie van het Centrum voor ervaringsgericht onderwijs leidde tot de introductie van periodieke screenings van het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties.

Ondersteuning De zorgcoördinator van de kleuterafdeling richt zich vooral op de ondersteuning van de leerkrachten en de ouders. De kleuters krijgen leerbegeleiding van de eigen kleuteronderwijzer. Om de evolutie van kleuters waarbij de ontwikkeling niet verloopt zoals verwacht in kaart te brengen, schakelt het zorgteam een zorgpakket in waarmee de kleuters kunnen demonstreren welke vaardigheden zij al verworven hebben.

In de lagere afdeling is de zorg vooral gefocust op de leerlingen van de eerste graad. De zorgleerkrachten stellen voor de leerlingen die daar behoefte aan hebben een individueel handelingsplan op en zetten indien nodig stappen terug. In het kindportfolio worden vooral aspecten van Nederlands en wiskunde verzameld. Om de overstap en de informatiedoorstroming van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs te versoepelen krijgt elke leerling op het einde van de basisschool een BaSO-fiche mee.

Het zorgoverleg verloopt gestructureerd. Op verschillende platformen bespreken de teamleden de leerlingen met zorgbehoeften. Hierbij zijn vaak ook het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding) en de ouders betrokken. De ouders zijn bevoorrechte partners in het zorgoverleg. Het zorgteam reserveert wekelijks een halve dag waarop ouders met teamleden kunnen overleggen. Om de twee weken overlegt het zorgteam met het CLB. Ook met de externe zorgverleners onderhoudt het zorgteam nauwe contacten. De zorgcoördinator registreert de synthese van dit zorgoverleg in het kinddossier. De leden van het zorgteam brengen op elke personeelsvergadering zorgthema's ter sprake.

Om de overgang van de kleuterafdeling naar de lagere afdeling te bevorderen, organiseert de school integratie- en uitwisselingsmomenten. Ook de leerlingen van de zesde klas krijgen een intensieve voorbereiding op het secundair onderwijs, inclusief schoolbezoeken. De overgangsgesprekken tussen de klassen verlopen nog niet systematisch.

Hoewel het team recent nascholing kreeg over binnenklasdifferentiatie, is de verankering ervan leerkrachtafhankelijk. In de meeste klassen maken de klasleerkrachten niveaugroepen om de leerlingen aandacht op maat te kunnen geven. Ook valt op dat sterkere leerlingen de minder sterke helpen. De leerkrachten differentiëren onder meer de toetsen en het huiswerk. Kinderen met leerstoornissen kunnen rekenen op stimulerende, compenserende, remediërende of dispenserende maatregelen. De meeste leerkrachten kiezen bewust voor een korte en krachtige instructie, gevolgd door individuele oefening en ondersteuning door de klasleerkracht voor leerlingen die daaraan behoefte hebben. Zwakkere leerlingen kunnen rekenen op aangepaste taken. Sterkere leerlingen krijgen extra uitdagende taken.

De verwachtingen over de zorginterventies van het zorgteam zijn verschillend voor het zorgteam en de klasleerkrachten. Waar het zorgteam flexibel wil inspelen op basis van concrete zorgbehoeften van leerlingen, opteren de meeste klasleerkrachten voor een vast zorgschema. Dit zorgt voor enige frictie.

Om pesten te voorkomen, neemt de school extra maatregelen. De aanstelling van een vertrouwensleerkracht resulteert in waardevolle kindgesprekken. De raadpleging van de leerlingenraad zit weer in de lift. Deze is recent weer ingevoerd.

- Doeltreffendheid** Het zorgteam voerde een doorgedreven analyse uit van de kwaliteit van het zorgbeleid met behulp van een professioneel zelfevaluatie-instrument. Het wendde deze informatie aan om het zorgbeleid te optimaliseren. De visie is uitgezuiverd en bijgesteld. Naar aanleiding van handelingsgericht werken onderzocht het team de eigen sterktes en zwaktes, wat onder meer aanleiding gaf tot extra impulsen in functie van binnenklasdifferentiatie.
- De evaluatiegegevens die het leerlingvolgsysteem oplevert worden efficiënt gebruikt om de leerbegeleiding aan te sturen. De beperkte aandacht voor andere outputgegevens op schoolniveau en het ontbreken van foutenanalyses op kind- en klasniveau belemmeren een optimale leerbegeleiding.
- Ontwikkeling** De gedrevenheid en professionaliteit van het zorgteam staan garant voor een verdere positieve ontwikkeling. Hun volgehouden inzet maakte dat het team bewust nadenkt over leerbegeleiding.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De kenmerken van het schoolbeleid maakten dat de schoolontwikkeling in de voorbije jaren op een aantal gebieden stagneerde. De betrokkenheid van de schoolleiding op het schoolteam en de kinderen en de leiding, aansturing, opvolging, begeleiding en positieve bekrachtiging van de leerkrachten bleven grotendeels achterwege. De meeste leerkrachten waren noodgedwongen op zichzelf aangewezen, wat voor frustratie en onzekerheid zorgde. Formeel is er amper sprake van gedeeld leiderschap. Zo richten de bestaande werkgroepen zich vooral op praktisch-organisatorische aspecten van het schoolleven en niet op pedagogisch-didactische vernieuwingsprocessen. Informeel sprong de zorgcoördinator van de lagere afdeling, recent ondersteund door de nieuwe zorgcoördinator van de kleuterafdeling, in de bres. Onder meer het zorgbeleid is hierdoor goed ontwikkeld.

Het materiële beleid staat vooral in de kleuterafdeling niet op punt. In heel wat klassen hebben de leerkrachten het materialenaanbod met eigen middelen op punt proberen te stellen. Hoewel de school recent investeerde in een overkoepelend ICT-platform en de plaatsing van slimme schoolborden, hebben de meeste leerlingen door het ontbreken van goed werkende computers in de klas amper kansen om met computers te werken. De computerklas wordt zelden gebruikt.

Dit schoolteam heeft nood aan heldere afspraken, een kordate leiding en aansturing, een grondige opvolging, een waarderende benadering en de versterking van een gelijkgerichte samenwerking. De meeste leerkrachten gaven aan dat ze bereid zijn om de schoolontwikkeling samen met de nieuwe schoolleider nieuw leven in te blazen. Het schoolteam is er zich van bewust dat het een deel van de verworven autonomie zal moeten inleveren. De onderwijsinspectie rekent op het engagement en de loyaliteit van het hele schoolteam.

Visieontwikkeling Het schoolteam van de kleuterafdeling heeft slechts heel recent de opdracht gekregen om het onderwijsaanbod op de leerplannen af te stemmen, dit zonder de nodige visieontwikkeling, vorming, training en coaching. De meeste kleuteronderwijzers stemmen hun onderwijsaanbod vanuit hun professionele expertise af op een koepeleigen referentiekader. Hierdoor vertalen zij de meeste kerngedachten van de ontwikkelingsdoelen en de uitgangspunten van de leerplannen spontaan naar een rijke en evenwichtige onderwijspraktijk. De mate waarin de onderwijzers van de lagere afdeling zich laten inspireren door de leerplannen is leerkrachtafhankelijk. Zij schakelen voor de onderzochte leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie onderwijsleerpakketten in en vertrouwen erop dat deze in voldoende mate afgestemd zijn op de verwachtingen van de leerplannen. Enkele onderwijzers hebben de pakketten vergeleken met de leerplannen en tekorten ervan aangevuld. Enkele kenmerken van de didactische aanpak wijzen erop dat de lagere afdeling behoefte heeft aan een herbronning van de visie op wereldoriëntatie. De visieontwikkeling in functie van deskundigheidsbevordering is zwak, terwijl deze voor leerbegeleiding juist opvallend sterk is.

- Besluitvorming** De personeelsvergaderingen kennen weinig pedagogisch-didactische diepgang. Zij richten zich vooral op organisatorische aspecten van de schoolwerking. Hierdoor missen de leerkrachten kansen om de verticale samenhang van het onderwijsaanbod systematisch op punt te stellen en vast te leggen in een schoolwerkplan. Leerkrachten hebben een beperkt zicht op wat zich in de vorige en de volgende klas afspeelt. Overleg tussen leerkrachten richt zich in de eerste plaats op de parallelleerkrachten. Recent werden de personeelsvergaderingen opgesplitst per niveau, wat onder impuls van de zorgcoördinatoren voor niveauspecifieke differentiatie zorgde.
- Kwaliteitszorg** De aandacht voor zelfevaluatie met het oog op de bewaking van de onderwijskwaliteit is minimaal. Het schoolteam beschikt over relatief weinig valide gegevens over leeropbrengsten en is hierdoor niet in staat om de onderwijskwaliteit in kaart te brengen, om wat goed gaat te borgen en om wat verbetering behoeft bij te sturen. De kleuterafdeling besliste om een genormeerde schoolrijpheidstest af te schaffen en stelde hier weinig voor in de plaats. De lagere afdeling neemt slechts informeel deel aan genormeerde proeven van de eigen koepel. De resultaten ervan worden niet aangewend om de eigen onderwijskwaliteit te onderzoeken en te bewaken. Het schoolteam zet haar resultaten niet af tegenover die van vergelijkbare scholen. Ook de gegevens uit het leerlingvolgsysteem worden slechts in beperkte mate geanalyseerd. Zo missen de leerkrachten kansen om bijvoorbeeld onverwachte sprongen in de evolutie van de leerlingen te verklaren en om hier gepaste maatregelen voor te nemen. De objectiviteit van de resultaten van de leerlingvolgsysteemtesten kan nog niet gegarandeerd worden omdat de leerkrachten de testen in de eigen klas afnemen. Doordat de school geen tevredenheidsonderzoeken uitvoerde bij de ouders, leerlingen en leerkrachten, mist zij cruciale informatie voor de kwaliteitsbewaking. Lichtpunt is een sterktezwakteanalyse die recent is uitgevoerd. Zij leverde enkele waardevolle gegevens op, waarop het schoolteam reflecteerde.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die de noden van alle leerlingen op een handelingsplanmatige manier in kaart brengt.

De school heeft een correct beeld van het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet gerichte acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen.

De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie (indien relevant) en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.

Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

Deliberatie De onderwijsinspectie rekent erop dat de school de geformuleerde tekorten in verband met het nascholingsplan, het schoolreglement, het schoolwerkplan en de getuigschriften wegwerkt. De onderwijsinspectie plant hiervoor geen opvolgingscontrole.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers bieden de kleuters een krachtige onderwijs- en leeromgeving waarin de kleuters wiskundige inzichten opdoen en de wereld manipulerend verkennen.
- De kleuteronderwijzers zorgen voor gradueel opgebouwde tijd- en ruimtekaders en pictografische ondersteuning.
- De kleuteronderwijzers zorgen voor een degelijke wiskundige initiatie en de onderwijzers voor een degelijke wiskundige vorming.
- De leerkrachten stemmen het onderwijsaanbod af op de lokale en concrete werkelijkheid.
- De leerkrachten zorgen voor een krachtige mobiliteits-, milieu- en gezondheidseducatie.
- De leerkrachten zorgen voor een functionele leerbegeleiding voor wiskundige initiatie en wiskunde.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam neemt individuele en teamgerichte nascholingsinitiatieven in functie van zorg.
- Het schoolteam verzorgt het overleg over de leerbegeleiding.
- Het schoolteam voerde een sterktezwakteanalyse uit in functie van leerbegeleiding.
- Het schoolteam implementeerde het handelingsgericht werken.
- De klasleerkrachten staan garant voor een degelijke eerstelijnszorg en differentiatie.
- De leden van het zorgteam zorgen voor een degelijke ondersteuning van de leerbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam ontwikkelde een visie op leerbegeleiding.
- Het schoolteam kiest voor een efficiënte besluitvorming in functie van leerbegeleiding.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen het onderwijsaanbod en de evaluatie ervan beter afstemmen op de leerplannen.
- Het schoolteam kan het materialenaanbod in beide afdelingen en de visuele ondersteuning voor wiskunde en wereldoriëntatie in de lagere afdeling optimaliseren.
- De onderwijzers kunnen de actualiteit gerichter verkennen.
- De onderwijzers kunnen de tijd- en ruimtekaders in het klasbeeld aanbieden en dynamischer gebruiken.
- De onderwijzers kunnen de evaluatie van wereldoriëntatie verbreden door meer aandacht te besteden aan de evaluatie van de vaardigheden en de attitudes.
- De school kan in functie van de opzoek- en oefenmogelijkheden zorgen voor voldoende goed werkende computers in de klassen en voor voldoende informatieve boeken.
- Het schoolteam kan de aanwending van de onderwijstijd optimaliseren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan de nascholingsbereidheid vergroten en de individuele nascholing op peil brengen, afgestemd op de schoolprioriteiten en de persoonlijke nascholingsbehoeften.
- Het schoolteam kan de interne expertise beter aanwenden om van en met elkaar te leren, onder meer door in elkaars klas te hospiteren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De schoolleiding kan het team beter leiden, aansturen, opvolgen en coachen.
- De school kan de materiële voorzieningen optimaliseren.
- Het schoolteam kan de kwaliteit van het onderwijs beter bewaken door het outputbeleid op punt te stellen

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de regelgeving

- De school dient het nascholingsplan af te stemmen op de regelgeving. (Decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs van 08/05/2009, Hoofdstuk II, Afdeling II, Artikel 8: nascholingsplan).
- De school moet alle verplichte bepalingen correct in het schoolreglement opnemen, met name de afspraken in verband met het rookverbod, de afspraken in verband met het huiswerk en de agenda's, de wijze waarop de leerlingenraad wordt samengesteld (Decreet basisonderwijs, art. 37).
- De school mag in het schoolreglement geen bepalingen opnemen die strijdig zijn met het inschrijvingsrecht (Omzendbrief BaO/2012/01 Inschrijvingsrecht en aanmeldingsprocedures in het basisonderwijs).
- De school moet in het schoolwerkplan de verplichte bepalingen opnemen. (Decreet basisonderwijs, art. 47).
- De school moet de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift basisonderwijs correct uitvoeren en een attest afleveren aan leerlingen die geen getuigschrift krijgen, met vermelding van het aantal en de soort van de gevolgde schooljaren lager onderwijs (Decreet basisonderwijs, art. 53-57 en BVR van 24-11-1998).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Frans DE BIE de inspecteur-verslaggever	Luc DE RUYTER de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	